

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA Bisericii Române - CULTURALĂ
ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ROMÂNE A ARADULUI

Incurajarea preoțimii la opera cea mare a Catehizării

În articolul meu „*Deveri dela datorie*”, publicat în Nr. 33 al acestei prețuite reviste am arătat, probat cu dovezi, că educațiunea religioasă efectuată prin preoții—catiheti, de curs primar, ai tinerimei noastre, nu stă la un nivel satisfăcător, mai ales în părțile Vechiului Regat. Am făcut acele descoperiri, nu cu intenția de a face pe criticul și ca să cauzez cuiva supărări, ci să contribuesc la vindecarea răului ce dăinuiește, fără a fi observat și descoperit de factorii chemați a contribui la delăturarea lui. De aceea am insistat asupra dezideratelor ce se impun pentru punerea bazelor, pe cari, în împrejurările date, se poate zidi învățământul religios în școala primară. Între acestea, în primul loc am notat: *Dispozițiuni de încurajare a preoțimii la opera cea mare a Catehizării.*

Mulți nu-și vor fi dat seama, că ce avem să înțelegem sub acest deziderat; el însă e de o importanță capitală și fără el catehizarea nu-și ajunge scopul. Spre a fi înțeles, fac aici provocare la faptul, cum a fost încurajată preoțimea în dieceza noastră a Aradului la introducerea catehizării prin preoți.

Cred că nu greșesc afirmând că, Consiliul Eparhial sub președința Episcopului de ple memorie, Ioan I. Papp, a dispus ca Catehizarea să fie supusă unui control sever. Astfel, Părinții Protopopi făceau controlul sau inspectia, toamna eventual în primăvară. Nota cu care au fost clasificați preoții la examenul final, era comunicată Consiliului Eparhial. Pe preoții cu nota „*Foarte bine*” prin decizie din ședință i-a distins cu laudă, care li-s'a comunicat. Unde succesul n'a fost satisfăcător, a

avut loc admonițiunea. Afară de aceasta, ținearea conferințelor preoțești cu lecțiuni practice, ținute în uz până azi, au stimulat voia de lucru a catihetilor, iar pe calea organului diecezan, „*Biserica și Școala*”, între purtătorii condelului s'a produs o nobilă emulație asupra chestiunilor catihetice, ce-i preocupau. Așa s'au ales din sânul preoțimii trei, cari au scris manuale de religiune, dintre cari singurul, care a dus lucrul până în capăt, am rămas eu. Așa s'a produs un duh nou în dieceză, iar urmarea finală a fost, că toți preoții s'au dedicat cu drag catehizării.

Se vede din acestea că: un control conștiincios, distingerea celor-ce escelează, sancționarea celor neglijenți și conferințele catihetice sunt mijloacele eficace pentru încurajarea preoțimii la catehizare. Aceste mijloace vor trebui a fi introduse și la preoțimea, unde Catehizația lasă de dorit.

Părțile țării, cari reclamă intenzificarea Catehizării, precum am constatat, sunt tocmai cele din Vechiul Regat, cari între alte scăderi sufer și de aceea, că din vechi timpuri sunt obișnuți a preda învățăm. religiunii-cu ajutorul manualelor de cetire. Azi însă acelea, neavând materialul prescris de programa Sf. Sinod, nu mai pot corespunde; iar pentru că nu sunt cercetate și aprobate de Sf. Sinod, conțin învățături eretice. De aceea o propagandă întinsă și constantă, pe acele locuri, pentru acceptarea manualelor aprobate de Sf. Sinod, se impune.

Manualele dd-lor, Mihălcescu și Barbu, deși defectuoase, puteau împlini acest rol, fiind tipărite la București. Dâșii însă află mai co-

mod a acapara terenul din părțile anexate, în-deosebi, Banatul și Crișana, unde Catehizația stă pe un nivel mai ridicat și preoțimea e mai disciplinată și obișnuită a propune din cărțile de religie. Așa se explică stăruința, pe lângă Ven. Consillu Eparhial arădan, cu care cer să li-se recomande catiheților, ca să le cumpere manualele. Și, bazați pe dispozițiunile Regulamentului, ar avea dreptate. Dar, atunci, nu trebuia să fi dat prilej dd. autorii, la perzecutarea manualelor scrise de un fiu al Diecezei Aradului și tipărite cu aprobarea Sf. Sinod, în Tipografia acelei Dieceze. În acelaș timp și mai puțină dreptate are d. dr. Buzdug dela Cluj, să ceară autorității noastre diecezane, ca să-i recomande catiheților cărților sale spre cumpărare, fiind că acelea nu sunt aprobate de Sf. Sinod și ca atare sunt defectuoase, iar Regulamentul le exclude. Pentru aceștia deci ar fi terenul cel mare din Vechiul Regat, de acaparat, iar nu îmbulzirea cu cereri nejustificate la o dieceză, care-și are în editura Tipografiei proprii, manualele aprobate de Sf. Sinod.

Pr. Nicolae Crișmariu

Deschiderea cursurilor Academiei Teologice din Arad

Chemarea Duhului Sfânt.

Luni, 5 Octomvrie, a avut loc deschiderea cursurilor anului școlar 1936—37 al Academiei Teologice din localitate.

Profesorii și studenții au mers la catedrală unde s'a făcut chemarea Duhului Sfânt, oficiată de P. C. Sa dr. T. Botiș, dr. Gh. Popovici, dr. S. Șiclovan și Dehelean ca diacon. La acest act solemn a participat și P. S. Sa dr. Andrei Magier Episcopul Aradului, Consilierii eparhiali: Dr. Gh. Ciuhandu, M. Păcățianu, D. Muscan, S. Seculin, S. Stana, funcționarii: Mihulin, Părvu, Moldovan, Cusnețov și întreg corpul profesoral dela Acad. teologică, precum și alt public select.

Cuvântarea P. S. Sale Andrei Magier.

După ce s'a oficiat slujba, P. S. Sa Andrei a rostit următoarele:

Eri am fost în vizită canonică unde mi

s'a adus sămânță ca s'o sfințesc, care deși avea putere în sine, totuși era nevoie să fie sfințită ca să fie ferită de toată stricăciunea și să rodească, dar cu totul altfel se petrece la deschiderea unui an școlar la Academia Teologică, căci aici nu e nevoie să sfințim sămânța. Cuvântul lui Dumnezeu este devăvârșit. Știința teologică nu trebuie sfințită. Noi sfințim astăzi pământul în care s'a plantat această sămânță care e sufletul vostru. Pentru acest pământ s'au făcut astăzi rugăciuni. În viață trebuie să ne cugetăm, să medităm asupra chemării noastre, să ne dăm bine seama ce cale apucăm dela început.

Inceputul teologiei datează depe timpul când Mântuitorul și-a recrutat cei 12 apostoli. Ei au petrecut 3 ani de zile zi și noapte în apropierea Mântuitorului. De aci datează teologia. Și ce s'a petrecut în cei 3 ani de zile? Mântuitorul le-a schimbat conștiințele lor lumesti și i-a transformat sufletește în oameni noul. Și numai după trei ani s'a zăgrăvit în sufletul lor chipul lui Hristos și virtutea, calea, adevărul și viața. Astfel și voi trebuie să treceți printr'o transformare sufletească. Alții trebuie să fiți peste 4 ani, cum au fost apostolii când Mântuitorul i-a părăsit.

Pentru preoție se cere ceva deosebit și aceea e vocația. Fiecare din voi are câte un talent dela Dumnezeu. Fiecare are un dar diferit, deși nu toți sunteți la fel trebuie să aveți o chemare care se cere în acea direcție și aceea e vocația, care este o înclinare sufletească spre Hristos, dragostea față de Hristos, când vedem chipul Lui, când auzim cuvintele Lui, când intrăm în casa Lui, când vedem un preot simțim o afinitate sufletească o plăcere de a fi și noi ca acela. Vocația este o afinitate față de tine și Hristos, față de rugăciune, față de slujbele divine.

La teologie nu poți veni decât cu vocație, căci ea nu este o carieră ci un apostolat de jertfă, un drum spinos. Socotiți ca lumea să vă întâmpine cu flori să fiți pe pat de trandafiri? Atunci nu mai sunteți ai lui Hristos ci ai lumii. Intre Hristos și lume prăpastie este. Iată o ispită pentru cei cari cred că venind la teologie își fac o carieră mai bună. Decepția vine totdeauna în viață când nu faci cceace corespunde îndemnurilor tale.

Preoția este o continuă jertfă și ca să te jertfești trebuie să ai un capital de entuziasm care naște din nădejde, iar nădejdea este flica credinții, credința este rodul dragostei lui Hristos. Voi sunteți tineri, tinerețea este plină de puteri de entuziasm care clocotește în voi.

Sunteți într-o primăvară plină cu flori. Cărui voiți să jertfiți acest entuziasm? Lumii? Ce răsplată veți avea? Care voiți ca entuziasmul să-l puneți în slujba lui Hristos? Hristos nu mulțumește, dar pe El trebuie să-L serviți și neamul. Orice alte gânduri trebuie să dispară din sufletul vostru.

Eu când am fost ultima dată la Academie v'am spus ce trebuie să deveniți: *om duhovnicesc*. Aceasta este noțiunea care exprimă ceea ce trebuie să fie un teolog și nu trupesc cum sunt ceilalți. Dacă n'ai devenit om duhovnicesc, în zadar ai studiat teologia. Am făcut o inovație ca în viitor să nu mai am nici un solvent, toți teologii să fie bursieri ca să nu mai aibă grija celor materiale, însă fiecarea ă-mi dea în schimb ceva: examenele la timp și sper că în timp de 3 ani n'o să mai am nici un solvent.

S'au schimbat vremurile acele când teologia putea să primească pe oricine. Tot ce era scăpatat venea la teologie.

Aceasta a dispărut. Astăzi alte sunt condițiile de primire și tot mai mari sunt pretențiunile poporului față de preoți.

S'au luat măsuri, ca studenții să fie opriți de a face parte din partidele politice sau alte asociații. Disciplina duhovnicească care trebuie să vă conducă este suficientă pentru a ști cum să vă purtați și să vă împliniți datorințele și pentru aceasta nu-i nevoie de articole de legi și regulamente disciplinare. Studenții în teologie să lucreze conform conștiinței lor care să le fie normă de conducere.

Pentru disciplină ești în nedumerire că ce ai să faci ce este permis și ce nu trebuie să faci? Pentru tine chestiunea este foarte ușoară. Întreabă-te în fiecare situație ce ar face Hristos și vei găsi articolul de lege, regulamentul disciplinar.

Și acum, Isuse Hristoase Ție îți aduc pe acești tineri ai Tăi sunt Ție și-i închin, fi pedagogul, lor schimbă-i așa cum ai schimbat pe apostoli și prefă-i după chipul Tău. Cu cea mai mare dragoste vă binecuvîntez eu astăzi și să dea Iisus Hristos ca nădejdea de mai bine a acestui popor să se împlinească*.

Cuvîntarea P. C. Sale dr. T. Botiș, rectorul Academiei.

După aceasta P. C. Sa dr. T. Botiș mulțumește P. S. Sale pentru cuvintele rostite: „Mulțumesc P. S. Voastre pentru binecuvîntarea părintească și sfaturile date care izvoarăsc din sufletul P. S. Voastre.

Corpul profesoral al acestei școli, cea mai înaltă școală din orașul nostru, este conștient

de chemarea sa făcându-și conștiincios datoria. Scopul teologiei este ca să crească apostoli ai bisericii lui Hristos și rugăm pe Dumnezeu să ne ajute ca să aducem la îndeplinire aceasta.

Noi în munca noastră ne ținem de tradiția acestei școli, urmată de fericirii noștri înaintași și vom căuta ca viitorii preoți să fie la înălțimea chemării lor, mai ales acum când neamul are mare nevoie de ei și aceasta este și o datorie față de neamul nostru ca să luptăm, să muncim pentru realizarea acestor desiderate, căci astăzi se dă o mare luptă între materialism și idealism. Instituția noastră în ceea ce privește spiritul evanghelic stă la înălțime și aceasta se datorește menținerii tradiției. Doresc ca acest duh evanghelic să planeze veșnic în mijlocul nostru.

P. S. Părinte episcop Vă mulțumim din tot sufletul pentru tot ce faceți pentru noi și Vă mulțumim mai apoi pentru binecuvîntarea și pentru bunăvoința ce a-Ți avut-o ca să luați parte la această festivitate și cu aceasta declar anul școlar 1936—37 deschis și Dumnezeu să ne ajute*.

Cu aceasta serbarea se termină și munca unui nou an școlar începe....

Sever Codreanu
student în teologie.

Vizită canonică în Firiteaz și Fiscuț

Aceste două parohii au fost vizitate de P. S. Episcop *Andrei*, în Duminica din 4 Octombrie a. c. însoțit de P. C. Iconom Stavrofor Mihai Păcățian, protopopul Sava Tr. Seculin și diaconul Mihai Măcinic.

Fiziteazul este a 17-a, iar Fiscuțul este a 18-a parohie vizitată de P. S. Episcop *Andrei* dela 16 August încoace, tot atâtea zile de bucurie, primire și înălțare sufletească pentru credincioșii noștri din parohiile vizitate; iar pentru P. S. Sa, zile de mângăiere, deoarece cu ajutorul lui Dumnezeu a putut să cerceteze pe fiii săi sufletești în comunele lor și să le îmbogățească sufletul cu învățăturile mântuitoare.

La Firiteaz am sosit la oara 3 p. m. În comună am intrat însoțit de un convoi de călăreți. La intrare în comună P. Sf. Sa a fost salutat de bun sosit de dl. primar Dr. Pavel Manta și primarul comunei. În ușile bisericii a fost întâmpinat de preotul local, Gheorghe Iescău asistat de 4 preoți. Tălmăcește

marea bucurie a poporului de a avea în mijlocul său pe P. Sf. Sa, care a venit să aprindă în sufletele redincioșilor lumina lui Hristos și să binevestească cuvântul evanghelic aducând P. Sf. Sale, în numele poporului omagiile de venerațiune și recunoștință.

Arată că biserica e veche, care reclamă radicale renovări, ceea ce speră să se facă în primăvara anului viitor. Poporul care numără 704 suflete, e sânguincios și ține la biserica sa. Sectarismul nu poate cucerii suflete. S'a încuibat însă și aici concubinajul, lipsa de copii, și luxul.

După intrare în biserică, P. Sf. Sa oficiază un serviciu religios asistat de soborul preoților în frunte cu suita și ține o frumoasă și instructivă predică având ca obiect cuvintele sf. Scripturi: „Și strâmtă este poarta și îngustă este calea, care duce la viață, și puțini sunt cari o află!” (Matel 7. 14).

Viața pe pământ este o călătorie dela leagăn până la mormânt. Și leagănul și mormântul are patru pereți. Ziua de azi nu mai este ziua de ieri. Nu știm când se tale firul vieții. Să avem grijă. Două căi sunt deschise înaintea noastră. Una este calea iadului și alta calea raiului. Acolo vei ajunge unde mergi. Adevărul acesta îl pierdem din vedere. Intrați pe poarta îngustă care duce la fericirea veclnică.

Este poarta largă cu o cale încăpătoare. Toți se îmbulzesc pe această cale care duce la peire.

Nimeni nu poate sluji la doi domni. Ori slujești lui Dumnezeu ori Satanei. Deci sau împlinești în viața aceasta poruncile lui Dumnezeu, sau ale Satanei.

Cunoașteți legea lui Dumnezeu? Biserica vă învață să cunoașteți pe Dumnezeu și poruncile lui. Pomul bun face poame bune. Pomul rău face poame rele. Faptele noastre arată, care poruncă o împlinim. Cum împliniți voi poruncile lui Dumnezeu? Dacă nu veniți la biserică, paguba e a voastră că n'ați auzit învățăturile, legile și poruncile lui Dumnezeu. Biserica îndeosebi pentru noi Români este viață. Patruzeci de concubini înseamnă că în 40 case nu este Dumnezeu, acolo stăpânește Satana...

Combate luxul și lipsa de copii. Luxul este o risipă nebunească. Omul luxos este slab de minte. Omul cuminte își pune podoaba în inima sa. Luxul înșală lumea. Femeile cari iubesc luxul, nu le place să aibă copii...

Combate clevetirea și minciunile.

Deci, întoarceți-vă, îndreptați-vă, pocăiți-vă. Cercetați biserica, împliniți poruncile lui

Dumnezeu. Ușa spre rai trece prin ușa bisericii.

Numai așa vom ști stăpâni țara aceasta dacă casele voastre vor fi împodobite de copii, cari sunt podoaba familiei și a țării noastre.

Fiecare să se întrebe pe care cale merge? Merge pe calea îngustă care duce la fericire, sau pe calea largă care duce la peire.

Poporul din Firiteaz are și părți bune. Deci desvoltați și perfecționați virtuțile și lăpădați-vă de păcate!

Predica aceasta frumoasă o încheie cu o rugăciune impresionantă.

Poporul răpit de vraja sfaturilor și îndemnurilor înțelepte răspunde cu cuvintele: „Să trăiască!”

După predică citește rugăciunea de deslegare.

Dela biserică Pr. Sf. Sa merge la locuința preotului, unde s'a întrunit Consiliul parohial.

Aici ca și în celelalte comune, Pr. Sf. Sa pune în vedere membrilor să se ocupe cât se poate de intensiv cu problemele religioase pentru desrădăcinarea obiceiurilor rele din popor.

Tot aici la locuința preotului s'a prezentat o delegație din Vinga, constătătoare din domni: Dr. Pavel Manta prim-pretor, Traian Buliga avocat, Dr. Remus Agădișan avocat, Dr. Valer Suciu medic, Dr. Ioan Bogdan medic-veterinar, Iosif Baba prim-notar, Gheorghe Subu învățător-director pensionat, Dimitrie Cojocari inv. director Vinga, notarul Petcu din Firiteaz, Serdinaț din Fiscuț și Inv. Chereșladan din Firiteaz, cari și-au ținut de plăcuta datorie să aducă Pr. Sf. Sale omagiul lor de profundă venerațiune fiiască și recunoștință.

Pr. Sf. Sa plăcut impresionat mulțumește pentru cuvintele călduroase, ce i-s'au adresat.

De aici trecem la Fiscuț, la o depărtare de un km. Călăreții nu lipsesc nici aici. La intrarea în comună Pr. Sf. Sa e salutat de bun sosît de primarul comunei.

Parohul Dimitrie Luțai și capelanul Teodor Șchlopu încunjuțați de o mare mulțime de popor așteaptă în ușa bisericii. Parohul D. Luțai bineventează pe Pr. Sf. Sa în câteva cuvinte călduroase, aducându-i omagiile de profundă venerațiune și dragoste fiiască; iar capelanul Teodor Șchlopu tâlmăcind marea bucurie a poporului de a avea în mijlocul său pe Pr. Sf. Sa, arată situația parohiei Fiscuț. Comuna Fiscuț se pomenește la anul 1493 și are 665 suflete ort. române. Biserica este mare spațioasă, ca o adevărată catedrală. Parohia Fiscuț se mândrește cu o serie de preoți distinși, între cari amintește pe preotul de pie memorie Sava Seculin tatăl Pr. C. părinte

protopop Sava Tr. Seculin, consilier eparhial. Comuna Fiscut a ridicat o frumoasă cunună de intelectuali, avocați, ofițeri și învățători arătându-se prin aceasta iubitori de cultură.

Poporul este foarte muncitor și bun gospodar. De unde înainte de războiu pământul era jumătate în mâinile străinilor, astăzi aproape întreg hotarul de 4500 jughere este stăpânit de Români.

Pe lângă aceste părți bune, are Fiscutul și părți slabe, mai ales în ceea ce privește viața religioasă morală. Astfel în Fiscut avem un număr destul de mare de concubini, cercetarea bisericii ar putea fi și mai bună. Simțul de jertfă puțin dezvoltat. În timpul din urmă se observă o îndreptare oarecare. Tineretul și femeile cercetează biserica mai bine.

Populația e staționară.

P. Sf. Sa mulțumește pentru frumoasa primire ce i-s'a făcut și pentru cuvintele călduroase, ce i s'au adresat.

După intrarea în biserică P. Sf. Sa ține o puternică predică talmăcind cuvintele Sf. Scripturi. „Luminătorul trupului e ochiul tău. Când ochiul tău este curat, atunci tot trupul tău e în lumină; dar când ochiul tău e rău, atunci și trupul tău e plin de întuneric! (Luca 11-34)

Cel mai scump organ al omului este ochiul. Ochii este cea mai mare minune a omului. Fără ochi nu ne-am putea mișca viața noastră; ar fi o noapte vecinică. Dacă ochiul tău este curat, tot trupul va fi curat; iar dacă ochiul tău este întunecat, tot trupul tău va fi întunecat.

Domnul Hristos vorbește de ochiul inimii care este mai scump decât ochiul trupului. Hristos a venit să ne aducă lumina din cer. Ne-a numit fiii luminei. Dar oare ne apropiem noi de această lumină?

Ca să fie lumină în noi, trebuie să ne curățim inima de păcate, de gânduri și de vorbe necurate, cari spurcă inima.

Din inimă pornesc toate păcatele. Toate trec prin inimă.

Cari sunt mijloacele prin cari ne putem curăți inima?

Biserica și taina mărturisirii, sunt mijloacele de curățire a inimii.

Viața e o floare, care dimineața înflorește și seara se vestește.

Omul să-și cunoască slăbiciunile și să se pocăiască mărturisindu-se. Fără spovedanie nu este ușurarea conștiinței. Trebuie să avem pacea sufletească. Dacă ochiul din noi este întu-

necat și este plin de scrum, nu putem vedea pe Dumnezeu.

Viața adevărată este viața sufletului nostru. Cea mai scumpă învățătură este curățenia sufletului: Adevărata cultură este curățenia sufletului.

Luminătorul trupului este ochiul. Luminătorul sufletului este conștiința curată...

Această predică frumoasă a fost ascultată cu multă atențiune și poporul a rămas adânc impresionat.

După predică a urmat sfințirea sămânțelor de grâu. Pe o masă mare înaintea sf. Altar au fost așezate în batiste legate o mulțime de sămânțe de grâu. Poporul a dorit ca Pr. Sf. Sa cu prilejul vizitei canonice să le sfințească sămânța de grâu pătrunși de credința, că toată darea cea bună și tot darul desăvârșit de sus este, dela părintelor luminilor.

Din biserică, Pr. Sf. Sa a trecut la casa parohială, unde locuște capelanul Teodor Schiopu (Parohul Dimitrie Luțai locuște provizor în Arad stând sub cură medicală). Aici convoacă fiind membri Consiliului parohial, le-a pus în vedere, ca și la Firiteaz, să dea o deosebită atențiune problemelor religioase morale.

Cu aceasta vizita canonică s'a terminat. Pr. Sf. Sa a părăsit Fiscutul între ovațiunile entuziaste ale poporului și muzica fanfarei.

M. P.

Creștinătatea și „bejbojnicia“ sovietică Notă dintr'o expoziție anticomunistă.

Aflăm prin ziare, că în U R S S. persecuțiile contra religiei au mai slăbit, formând o preocupare nu de primul ordin ca până acum, ci de al doilea, fiindcă — se zice — problema de competență a Rusiei Sovietice, recte a conducerii ei, nu este ireligiunea sau ateismul, ci fortificarea pe celelalte terenuri, în scopul conservării lor perpetui și al apărării sigure, la orice eventuală surpriză sângeroasă.

Nu putem ști sigur, dar presupunem, că atenuarea acelor persecuții și preocupări anti-religioase de până acum, este o urmare ce provine din două motive: primul este rezultatul slab sau aproape nul, pentru care însăș conducerea bolșevică s'a convins că și-a pierdut atâta timp, atâta bani și atâta energie pe degeaba; iar al doilea este protestul Europei creștine și civilizate, care răsuna cu profundă compătimire pentru frații asupriți și cu tot atâta ură pentru asupritori; de aici acea antipatie

dârjită, aproape continentală, față de doctrina însovietică și mai ales față de metodele ei de realizări practice; de aici acele valuri ale curentelor de extremă opusă celui comunist-sovietic, cari și-au ajuns culmea în Italia și în Germania și cari pretutindenea tind să rupă stăvilarele, devenind uneori, în prea marea lor forță, excentrice și anormale.

În anul trecut, în întreagă prima jum. a lunii Februarie a avut loc în Strasbourg o expoziție anticomunistă ambulantă sau de turneu, pe care am avut prilejul s'o vizitez și care după ce poposise în mai multe orașe din Elveția, în Londra și în Paris ajunse aici, iar de aici avea să cutreere toate orașele Franței. Rostul ei era de a demasca și de a stigmatiza — deci și de a combate, în fața lumii civilizate, scopul, mijloacele și metodele adevărate ale realizării doctrinei socialiste din Rusia Sovietică.

Ca material documentar au fost expuse în acea expoziție tablouri, reproducțiuni fotografice din reviste sovietice, articole de ziar în original însoțite de traduceri, scheme pentru diferite orientări statistice, o bogată colecție de portrete de ale unor oameni marcați, martirizați de bolșevici, mai ales episcopi ort. (dar și de al altor confesiuni) dintre cari remarcăm pe Vladimir mitropolit de Kiev, asasinat de bolșevici și pe Veniamin mitrop. de Petrograd, omorât de Ceca, din cauza prea marelui popularități printre muncitori; și în sfârșit, fel de fel de expresii cari însoțesc de obicei propaganda ateistă și persecuțiile contra celor ce mai au curajul să-și aibă pe Dumnezeu în suflet și în faptă. Spicuiam câteva din acele expresii și lozinci bolșeviste:

„Religiunea este un opium al poporului“ (Marx).

„Trebuie să combatem religiunea; aceasta este A. B. C.-tul oricărui materialism și tot așa al marxismului“ (Lenin).

„Marxism însemnează materialism. Ca atare el este în mod hotărât ostil religiunii“ (Lenin).

„Partidul comunist nu poate păstra neutralitate față de cei ce sunt atașați prejudecăților religioase, față de clerul reacționar, care otrăvește conștiința masei muncitorești. Oare am strivit noi clerul reacționar? Da, aceasta am făcut-o; dar, din nenorocire, el încă nu este complet lichidat, ba se'ntâmplă că membrii partidului se opun propagandei antireligioase. Este rezonabil a exclude astfel de membrii din

rândurile comuniste“. Din discursul lui Stalin (1933)

„Religiunea și comunismul sunt incompatibile, atât în teorie, cât și în practică“ (Bucharin).

„Religiunea închide drumul către comunism. Religiunea și comunismul sunt inconcilabile. Noi nu ne vom abate dela principiile noastre fundamentale și vom combate pe oricine din partidul nostru, care va încerca să cedeze pe acest teren“ (Iaroslavski).

„Niciun compromis nu e posibil între programul nostru și religie; un leninist nu poate avea nicio credință în Dumnezeu“ (Iaroslavski).

„Comunismul și religiunea sunt dușmani ireconciliabili; acolo unde religiunea triumfează, comunismul este paralizat. Viața comunistă nu este posibilă decât acolo, unde poporul este liberat de religie“ (Iaroslavski).

Pe la finea anului 1933 a apărut la Moscova, pe chelțul Statului, o operă ce poartă titlul în rusește **Marxismul leninist ca ateism militant**. Au fost reproduse și din ea, în franțuzește, mai multe lozinci de catehism bolșevic, din cari reproducem și noi aici câteva:

„Religia este unul din cele mai infame lucruri ce există în lume“ (pag. 5).

„Marxismo-leninismul este teoria ateismului militant. Proletariatul revoluționar, care luptă pentru triumful socialismului, nu poate să nu lupte contra religiei“ (pag. 84).

„Toate religiile și toate bisericile contemporane, precum și toate organizațiile religioase sunt înfățișate de către marxism ca organe de reacțiune burgheză, care servesc la exploatarea și la tragerea pe sfoară a clasei muncitorești“ (pag. 9).

„În cursul celui de al doilea plan cincinal, noi trebuie să desfășurăm propaganda anti-religioasă pe un plan extrem de larg“ (pag. 102).

Reproducem câteva citate dintr'o importantă carte a *tovarășului Lucacevski*, apărută la Moscova, în 1933:

„Trebuie pregătite noi cadre de propagandă și agitatori Fără-Dumnezeu (bezbojnici) calificați (pag. 343).

„In propaganda lor antireligioasă, organizațiile militante ale Celor-fără-Dzeu trebuie nu numai să-și coordoneze lucrul lor cu secțiunile politice, ci chiar să se sprijinească în întregime pe acestea și să apuce o direcție politică” (pag. 344).

„Trebuiește larg utilizată colaborarea Celor-fără-Dzeu de diferite naționalități, în educarea internațională” (p g. 346).

* * *

Iată câteva lozinci cari formează, împreună cu multe altele, mărturisirea de credință sau catechismul dogmatic al Sovietelor și cari sunt expuse la expoziția amintită pentru a fi combătute prin sine înseși și prin altele contrare, de sigur mai umane, mai științifice și de oameni mult superiori. Dar despre acelea vom vorbi poate cu altă ocazie.

Drd. P. Deheleanu

(Va urma)

REGULAMENT

pentru examenele de capacitate a candidaților la preoție în Eparhia ort. română a Aradului.

(Urmare, din Nr. 40)

Art. 15. Calificarea candidaților se va face după următoarele note generale: *Distins, Foarte bine, Bine, Suficient și Insuficient*. Candidații cu nota generală *Distins* vor fi calificați pentru parohii de *clasa I urbană*, cei cu *Foarte bine* pentru parohii de *clasa I rurală*, cei cu *Bine* pentru parohii de *clasa II*, iar cei cu *Suficient* pentru clasa a III-a. Cei cu nota *Insuficient* vor fi îndrumați la repetiția examenului integral în sesiunea următoare.

Eventualii candidați, cari n'au la baza studiilor lor teologice diplomă de Seminar sau bacalaureat de liceu, nu pot fi calificați pentru parohii de clasa I (prima) urbană nici în cazul, când la examenul de capacitate preotească și la celelalte examene teologice au obținut media „Distins”.

Art. 16. La examenele de capacitate preotească candidații se pot prezenta cel mult de trei ori.

Art. 17. Diplomele examenelor de capacitate se eliberează de comisiunea examinatoare

și se subscriu de toți membrii examinatori în frunte cu președintele.

III. Dispoziții întregitoare.

Art. 18. Promovarea dela o clasă de parohie inferioară la alta superioară se va putea face în condițiunile prevăzute în Regulamentul special pentru *examele de promovare*, publicat în organul oficial al eparhiei „Biserica și Școala” Nr. 28 din 11 Iulie 1926.

Art. 19. Preoții asimilați clasei pentru care au prestat examenul de promovare intră la *parohiile rurale* în drepturile clasei pentru care au primit promoția, fără privire la pregătirile lor anterioare. Având la baza studiilor lor teologice bacalaureatul de liceu, sau diploma de Seminar pot fi promovați și la parohii urbane. (Hotărârea Adunării Eparhiale din 1931 Nr. 24 pct. 5).

Art. 20. Toate dispozițiunile contrare Regulamentului de față sunt și rămân abrogate. Drepturile candidaților la preoție câștigate în baza regulamentelor anterioare abrogate, rămân neschimbate.

Arad, la 30 Aprilie 1936.

ss. *Dr. Teodor Botiș*   ss. *Șiclovan Simeon*
rector   prof.

Nr. 3749/1936. Se aprobă.

Arad, din ședința Consiliului eparhial dela 25 August 1936.

ss. † *ANDREI*   ss. *Mihal Păcăștan*
Episcop.   cons. ref.

BIBLIOGRAFII

Au apărut încă în 1934, *Studii religio-morale și liturgice*, Chișinău, 1934 (456 pagini) de Ionom Mitrofor *Constantin Popovici*, în preț de Lei 100 exemplarul.

Atragem atenția asupra acestei lucrări de largă informație bisericească, oferind o bogată lectură folositoare.

Am dat avizul ca ea să poată fi procurată, în curând, dela Librăria Diecezană.

Arad în 30 Septembrie 1936.

† *Andrei*
Episcop

Biserica dominantă și egala îndreptă- țire a cultelor.

De Dr. L. Iacob prof. univ.
(Urmare).

Spre a satisface o legitimă curiozitate, să dăm un tablou despre moșiile cari reveneau instituțiilor bisericești catolice rămase în România și despre averile cari constituiau fonduri comune. Vom indica ramurile principale de exploatare ale acestora, dar importantă este numai cifra generală.

Instituția	Arabil jug.	Fâneațe jug.	Vii jug.	Pășuni jug.	Păduri jug.	Total jug.
I. Episcopiiile latine						
1. Episcopia de Cenad (Timișoara)	9.155	364	2	2.051	272	12.293
2. Episcopia de Ardeal	1.298	1.098	56	1.036	8.215	11.872
3. Episcopia de Oradea	31.475	4.404	437	22.592	125.892	18.393
4. Episcopia de Sătmăr	11.475	4.239	19	6.747	5.293	30.032
Capitlile latine						
1. Cenad (Timișoara)	3.196	462	43	1.033	5.150	10.203
2. Alba-Iulia	1.116	291	33	376	4.143	6.023
3. Oradea	6.039	5.478	164	9.240	43.378	77.381
4. Sătmăr	8.293	640	3	3.642	73	13.099
II. Episcopiiile române unite						
Arsiepiscopia din Blaj	1.124	394	34	425	1.406	3.673
Episcopia Lugoj	9	—	—	—	—	9
" Oradea	1.350	483	28	15.350	120.332	139.657
" Gherla	—	—	—	—	—	—
Capitlile române unite						
Capitulul din Blaj	543	334	17	260	172	1.368
" " Oradea	20	12	2	1	—	42
" " Lugoj	—	—	—	—	—	—
" " Gherla	—	—	—	—	—	—
III. Dintre ordurile relig.						
Ordul Premonstratens	—	—	—	—	—	39.614
" Piaristilor	—	—	—	—	—	26.943
IV Statul catolic din Ardeal						
Statul catolic	3.999	2.146	28	2.798	10.184	19.860
V. Fonduri						
Fondul religios și de studii	90.239	15.027	75	33.240	65.983	221.668

(Török Kálmán op. cit. Anexa)

Fondul religios reprezenta o valoare totală de circa 120 milioane coroane aur, iar fondul de studii vre-o 50 milioane coroane aur. (Kosutány, Egyházjog [Drept bis.] 1906 p. 562—3).

Fondul religios și fondul de studii au fost înființate de stat și — ca fonduri publice — au fost în administrația statului.

(Va urma)

INFORMAȚIUNI

Marți dimineața în 6 Oct. a. c. P. S. Sa Episcopul Andrei a plecat la București pentru a participa la ședințele Sfântului Sinod.

Societatea sf. Gheorghe la liceul din Arad.

Tinerimea studioasă dela liceul „Moise Nicoară” s'a constituit Duminică 27 Septembrie a. c., sub conducerea părintelui profesor Sabîn Ștefia în societatea religioasă „Sfântul Gheorghe” având în frunte următorul comitet:

Președinte: Țundre Miron

Vice-președinte: Babușea Ioan

Secretar I: Crișan Ioan

Secretar II: Moldovan Ioan

precum și o comisie literară compusă din membrii comitetului. Societatea va activa în cadrul acestui an școlar prin ședințe ordinare bimensuale precum și prin ședințe extraordinare.

Concurs

Pentru îndeplinirea parohiei vacante Dumbrava cu filia Rostoci, în conformitate cu ord. Ven. Consiliu Eparhial Nr. 6444/936, se publică concurs, cu termen de 30 zile dela prima apariție în organul „Biserica și Școala”,

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Birul parohial legal din matră și filie;
2. Stolele legale;
3. Casă parohială nu este;
4. Intregirea salariului dela Stat, pe care însă parohia nu o garantează;
5. Parohia e de clasa III (treia).

Alesul va catehiza, va predica regulat în sf. biserică din matră și filie și va achita impozitul după beneficiul său.

Cei ce doresc a reflecta la acest post, cu observarea art. 33 din Regulamentul pentru parohii, se vor prezenta în sf. biserică din matră și filie, cu prealabila încunoștințare a protopopului, spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratorice.

Cererile de concurs ajustate cu actele justificative, adresate Consiliului parohial din Dumbrava Rostoci, se vor înainta Oficiului Protopopesic în Gurahonț.

Consiliul parohial în înțelegere cu

Const. Lazar

protopop

1—3